Euroopan unionin
virallinen lehti

C 380

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

62. vuosikerta

8. marraskuuta 2019

Sisältö

I

SUOSITUKSET

Euroopan unionin tuomioistuin

2019/C 380/01 Suositukset kansallisille tuomioistuimille ennakkoratkaisupyyntöjen tekemisestä 1

FI

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

SUOSITUKSET

EUROOPAN UNIONIN TUOMIOISTUIN

Suositukset kansallisille tuomioistuimille ennakkoratkaisupyyntöjen tekemisestä

(2019/C 380/01)

Nämä Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansallisille tuomioistuimille tarkoitetut suositukset perustuvat unionin tuomioistuimen työjärjestyksen ([1]) III osaston määräyksiin. Niissä muistutetaan ennakkoratkaisumenettelyn olennaisista piirteistä ja niistä seikoista, jotka kansallisten tuomioistuinten olisi otettava huomioon ennen asian saattamista unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi. Kansallisille tuomioistuimille annetaan samalla käytännön ohjeita ennakkoratkaisupyynnön muodosta ja sisällöstä. Ennakkoratkaisupyynnöt nimittäin annetaan niiden kääntämisen jälkeen tiedoksi kaikille Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan 23 artiklassa tarkoitetuille osapuolille. Unionin tuomioistuimen ratkaisut, joilla asian käsittely päätetään, julkaistaan puolestaan kaikilla Euroopan unionin virallisilla kielillä. Näistä syistä on kiinnitettävä erityistä huomiota ennakkoratkaisupyyntöjen esitystapaan ja varsinkin ennakkoratkaisupyyntöihin sisältyvien henkilötietojen suojaamiseen.

([1]) EUVL L 265, 29.9.2012, s. 1.

Sisällys

	Kohdat
Johdanto	1–2
I Kaikkiin ennakkoratkaisupyyntöihin sovellettavat ohjeet	3–32
Ennakkoratkaisupyynnön esittäjä	3–7
Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja ulottuvuus	8–11
Ennakkoratkaisupyynnön esittämisen ajankohta	12–13
Ennakkoratkaisupyynnön muoto ja sisältö	14–20
Henkilötietojen suoja ja tunnistetietojen poistaminen ennakkoratkaisupyynnöstä	21–22
Ennakkoratkaisupyynnön ja kansallisen oikeudenkäynnin asiakirja-aineiston lähettäminen unionin tuomioistuimelle	23–24
Ennakkoratkaisupyynnön vaikutukset kansalliseen oikeudenkäyntimenettelyyn	25–27
Oikeudenkäyntikulut ja oikeusapu	28–29
Asian käsittelyn kulku unionin tuomioistuimessa ja ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toimenpiteet unionin tuomioistuimen ratkaisun jälkeen	30–32
II Erityisen nopeaa käsittelyä edellyttäviin ennakkoratkaisupyyntöihin sovellettavat ohjeet	33–41
Nopeutetun menettelyn ja kiireellisen menettelyn soveltamisedellytykset	34–36
Pyyntö nopeutetun menettelyn tai kiireellisen menettelyn soveltamisesta	37–39
Unionin tuomioistuimen, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen ja pääasian asianosaisten välinen yhteydenpito	40–41
Liite – Ennakkoratkaisupyynnön keskeinen sisältö	

JOHDANTO

1. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (jäljempänä SEU) 19 artiklan 3 kohdan b alakohtaan ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (jäljempänä SEUT) 267 artiklaan perustuva ennakkoratkaisumenettely on Euroopan unionin oikeuteen kuuluva perustavanlaatuinen järjestelmä. Sen tarkoituksena on taata unionin oikeuden yhtenäinen tulkinta ja soveltaminen unionissa antamalla jäsenvaltioiden tuomioistuinten käyttöön väline, jolla ne voivat saattaa Euroopan unionin tuomioistuimen (jäljempänä unionin tuomioistuin) käsiteltäväksi ennakkoratkaisukysymyksiä unionin oikeuden tulkinnasta taikka unionin toimielinten, elinten tai laitosten toteuttamien toimien pätevyydestä.

2. Ennakkoratkaisumenettely perustuu unionin tuomioistuimen ja jäsenvaltioiden tuomioistuinten väliseen tiiviiseen yhteistyöhön. Jotta tämä menettely olisi mahdollisimman tehokas, on tarpeen muistuttaa eräistä sen olennaisista piirteistä ja esittää eräitä täsmennyksiä, joilla selvennetään erityisesti niitä työjärjestyksen määräyksiä, jotka koskevat ennakkoratkaisupyynnön esittäjää, kohdetta ja ulottuvuutta sekä pyynnön muotoa ja sisältöä. Näitä täsmennyksiä sovelletaan kaikkiin ennakkoratkaisupyyntöihin (I). Niitä täydennetään ohjeilla, jotka koskevat erityisen nopeaa käsittelyä vaativia ennakkoratkaisupyyntöjä (II). Liitteessä on yhteenveto kaikista ennakkoratkaisupyyntöihin sisällytettävistä tiedoista.

I **KAIKKIIN ENNAKKORATKAISUPYYNTÖIHIN SOVELLETTAVAT OHJEET**

Ennakkoratkaisupyynnön esittäjä

3. Unionin tuomioistuin käyttää toimivaltaansa ennakkoratkaisujen antamiseen unionin oikeuden tulkinnasta tai pätevyydestä yksinomaan kansallisten tuomioistuinten aloitteesta ja siitä riippumatta, ovatko pääasian asianosaiset ilmoittaneet toivovansa asian saattamista unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi. Koska asiaa käsittelevä kansallinen tuomioistuin vastaa asiassa annettavasta ratkaisusta, kansallisen tuomioistuimen – ja vain sen – tehtävänä on arvioida kunkin asian erityispiirteiden perusteella sekä ennakkoratkaisupyynnön tarpeellisuutta voidakseen ratkaista asian että unionin tuomioistuimelle esittämiensä kysymysten merkityksellisyyttä asian ratkaisun kannalta.

4. Unionin tuomioistuin tulkitsee kysymystä tuomioistuimen asemasta unionin oikeuden itsenäisenä käsitteenä. Unionin tuomioistuin ottaa tällöin huomioon useita seikkoja, joita ovat muun muassa siltä ennakkoratkaisua pyytävän elimen lakisääteisyys, pysyvyys, sen tuomiovallan pakottavuus, menettelyn kontradiktorisuus, toimiminen oikeussääntöjen soveltajana ja riippumattomuus.

5. Jäsenvaltioiden tuomioistuimet voivat esittää unionin tuomioistuimelle unionin oikeuden tulkintaa tai pätevyyttä koskevan kysymyksen katsoessaan, että unionin tuomioistuimen ratkaisu on tarpeen niiden käsiteltävänä olevan asian ratkaisemiseksi (ks. SEUT 267 artiklan toinen kohta). Ennakkoratkaisupyyntö voi osoittautua erityisen hyödylliseksi esimerkiksi silloin, kun kansallisessa tuomioistuimessa tulee esiin uusi tulkintakysymys, jolla on yleistä merkitystä unionin oikeuden yhtenäisen soveltamisen kannalta, tai jos aikaisemmasta oikeuskäytännöstä ei näytä olevan saatavissa uudenlaisen oikeudellisen tilanteen tai uudenlaisten tosiseikkojen edellyttämää tietoa.

6. Kun kysymys tulee esiin asian ollessa vireillä tuomioistuimessa, jonka ratkaisuihin ei kansallisen oikeuden mukaan voi hakea muutosta, kyseisellä tuomioistuimella on kuitenkin velvollisuus esittää ennakkoratkaisupyyntö unionin tuomioistuimelle (ks. SEUT 267 artiklan kolmas kohta), paitsi jos asiasta on jo olemassa vakiintunut oikeuskäytäntö tai jos kyseessä olevan oikeussäännön tulkinnasta ei ole perusteltua epäilystä.

7. Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee myös, että kansalliset tuomioistuimet voivat hylätä niiden käsittelemissä asioissa esitetyt kanneperusteet, joissa vedotaan unionin toimielimen, elimen tai laitoksen toimen pätemättömyyteen, mutta ainoastaan unionin tuomioistuimella on toimivalta julistaa tällainen toimi pätemättömäksi. Jos jäsenvaltion tuomioistuimella on epäilyjä tällaisen toimen pätevyydestä, sen on siten saatettava asia unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi ja tällöin ilmoitettava ne syyt, joiden vuoksi sillä on tällaisia epäilyjä.

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja ulottuvuus

8. Ennakkoratkaisupyynnön on koskettava unionin oikeuden tulkintaa tai pätevyyttä eikä kansallisen oikeuden sääntöjen tulkintaa tai pääasian oikeudenkäynnissä esiin tulleita tosiseikkoja.

9. *Unionin tuomioistuin voi ratkaista ennakkoratkaisupyynnön vain, jos pääasian oikeudenkäynnissä on sovellettava unionin oikeutta.* Tämän vuoksi on välttämätöntä, että ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin selostaa kaikki asiaan vaikuttavat tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joiden vuoksi se katsoo, että unionin oikeuden säännökset saattavat tulla sovellettaviksi asiassa.

10. Euroopan unionin perusoikeuskirjan tulkintaa koskevissa ennakkoratkaisupyynnöissä on muistettava, että perusoikeuskirjan 51 artiklan 1 kohdan mukaan perusoikeuskirjan määräykset koskevat jäsenvaltioita ainoastaan silloin, kun jäsenvaltiot soveltavat unionin oikeutta. Unionin oikeuden soveltamistilanteet voivat olla erilaisia, mutta ennakkoratkaisupyynnöstä on käytävä ilmi selkeästi ja yksiselitteisesti, että pääasian oikeudenkäynnissä sovelletaan muuta unionin oikeuden sääntöä kuin perusoikeuskirjaa. Koska unionin tuomioistuimella ei ole toimivaltaa ratkaista ennakkoratkaisupyyntöä, jollei oikeudellinen tilanne kuulu unionin oikeuden soveltamisalaan, *tämä toimivalta ei voi perustua yksinomaan perusoikeuskirjan määräyksiin,* joihin ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin mahdollisesti viittaa.

11. Vaikka unionin tuomioistuimen on tietenkin otettava ratkaisussaan huomioon pääasian oikeudenkäyntiä koskevat oikeussäännöt ja tosiseikat, sellaisina kuin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on määrittänyt ne ennakkoratkaisupyynnössään, unionin tuomioistuin ei itse sovella unionin oikeutta kyseiseen oikeusriitaan. Lausuessaan unionin oikeuden tulkinnasta tai pätevyydestä unionin tuomioistuin pyrkii antamaan vastauksen, joka on hyödyllinen pääasian ratkaisemiseksi, mutta siitä johtuvien konkreettisten johtopäätösten tekeminen on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävä. Kansallisen tuomioistuimen on tarvittaessa jätettävä soveltamatta kansallista sääntöä, joka on todettu yhteensopimattomaksi unionin oikeuden kanssa.

Ennakkoratkaisupyynnön esittämisen ajankohta

12. Kansallinen tuomioistuin voi esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön heti, kun se toteaa, että unionin oikeuden tulkintaa tai pätevyyttä koskeva ratkaisu on tarpeen, jotta se voisi antaa tuomionsa. Kansallisella tuomioistuimella on nimittäin parhaat edellytykset arvioida sitä, missä kansallisen oikeudenkäyntimenettelyn vaiheessa tällainen pyyntö on syytä esittää.

13. Ennakkoratkaisupyyntö muodostaa perustan asian käsittelylle unionin tuomioistuimessa. Unionin tuomioistuimella on oltava käytettävissään kaikki ne seikat, joiden perusteella se voi tarkistaa, onko se toimivaltainen vastaamaan esitettyihin kysymyksiin, ja myönteisessä tapauksessa antaa näihin kysymyksiin hyödyllisen vastauksen. Päätös ennakkoratkaisupyynnön esittämisestä on näistä syistä tehtävä sellaisessa oikeudenkäyntimenettelyn vaiheessa, jossa ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin *pystyy määrittelemään riittävän täsmällisesti pääasian oikeudenkäyntiä koskevat oikeussäännöt ja tosiseikat sekä asiassa esiin tulevat oikeudelliset kysymykset*. Hyvän lainkäytön kannalta voi myös olla aiheellista, että ennakkoratkaisupyyntö esitetään kontradiktorisen menettelyn jälkeen.

Ennakkoratkaisupyynnön muoto ja sisältö

14. Ennakkoratkaisupyyntö voidaan tehdä missä tahansa kansallisen oikeuden mukaisesti sallitussa muodossa. On kuitenkin syytä muistaa, että ennakkoratkaisupyyntö toimii asian käsittelyn perustana unionin tuomioistuimessa ja että se annetaan tiedoksi kaikille Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan (jäljempänä perussääntö) 23 artiklassa tarkoitetuille osapuolille ja erityisesti kaikille jäsenvaltioille, jotta nämä osapuolet voivat esittää mahdolliset huomautuksensa. Ennakkoratkaisupyyntö joudutaan tämän vuoksi kääntämään kaikille Euroopan unionin virallisille kielille. Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen tulisi siksi käyttää pyynnössään yksinkertaisia, selkeitä ja täsmällisiä sanamuotoja ja olla sisällyttämättä siihen tarpeettomia tietoja. Kokemus on osoittanut, että noin kymmenen sivua riittää usein ennakkoratkaisupyyntöä koskevien oikeussääntöjen ja tosiseikkojen sekä asian unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi saattamisen perusteiden selostamiseen asianmukaisesti.

15. Määräykset ennakkoratkaisupyynnön sisällöstä ovat unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 94 artiklassa. Yhteenveto ennakkoratkaisupyynnön sisällöstä on tämän asiakirjan liitteenä. Unionin tuomioistuimelle esitettävien varsinaisten ennakkoratkaisukysymysten sanamuodon lisäksi *ennakkoratkaisupyyntöön on sisällytettävä*

— yhteenveto pääasian oikeudenkäynnin kohteesta ja asiaa koskevista tosiseikoista, siten kuin ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin on ne todennut, tai ainakin selostus niistä tosiseikoista, joihin kysymykset perustuvat

— asiassa mahdollisesti sovellettaviksi tulevien kansallisten säännösten sisältö ja tarvittaessa asiaan liittyvä kansallinen oikeuskäytäntö

— selostus niistä syistä, joiden vuoksi ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin on ryhtynyt tarkastelemaan kysymystä unionin oikeuden tiettyjen säännösten tulkinnasta tai pätevyydestä, sekä ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen toteama yhteys kyseisten säännösten ja pääasian oikeudenkäynnissä sovellettavan kansallisen lainsäädännön välillä.

Jos jokin tai jotkin edellä mainituista tiedoista puuttuvat, unionin tuomioistuin saattaa joutua toteamaan erityisesti työjärjestyksen 53 artiklan 2 kohdan nojalla, ettei se ole toimivaltainen vastaamaan esitettyihin ennakkoratkaisukysymyksiin, tai jättämään ennakkoratkaisupyynnön tutkimatta.

16. Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen on esitettävä pyynnössään *täsmälliset viittaukset kansallisen oikeuden säännöksiin, joita pääasian oikeudenkäyntiä koskeviin tosiseikkoihin sovelletaan, sekä niihin unionin oikeuden säännöksiin*, joiden tulkintaa pyydetään tai joiden pätevyys kyseenalaistetaan. Näissä viittauksissa on mahdollisuuksien mukaan mainittava sekä niiden säädösten täsmälliset nimet ja antamispäivät, joihin asianomaiset säännökset sisältyvät, että näiden säädösten julkaisuviitteet. Jos ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin viittaa oikeuskäytäntöön, sen tulisi myös mainita kyseisen ratkaisun ECLI-numero (European Case Law Identifier).

17. Jos ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin pitää sitä tarpeellisena asian ymmärtämiseksi, se voi myös selostaa lyhyesti *pääasian oikeudenkäynnin asianosaisten keskeiset perustelut*. Tässä yhteydessä on syytä muistuttaa, että unionin tuomioistuimessa käännetään muille kielille vain ennakkoratkaisupyyntö muttei sen mahdollisia liitteitä.

18. Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin voi myös ilmaista lyhyesti *oman näkemyksensä ennakkoratkaisukysymyksiin annettavasta vastauksesta*. Tällainen ilmoitus on hyödyllinen unionin tuomioistuimelle erityisesti silloin, kun sen on ratkaistava ennakkoratkaisupyyntö nopeutetussa menettelyssä tai kiireellisessä menettelyssä.

19. Unionin tuomioistuimelle esitettävien *ennakkoratkaisukysymysten* on oltava *ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen muusta sisällöstä erottuvassa ja selvästi yksilöidyssä osassa* mieluiten kyseisen päätöksen alussa tai lopussa. Kysymysten on oltava ymmärrettävissä sellaisinaan eli tukeutumatta ennakkoratkaisupyynnön perusteluihin.

20. Ennakkoratkaisupyynnön lukemisen helpottamiseksi on olennaista, että pyyntö toimitetaan unionin tuomioistuimelle koneellisesti kirjoitettuna ja että ennakkoratkaisupyynnön sivut ja kohdat on numeroitu. Unionin tuomioistuin ei käsittele käsin kirjoitettuja ennakkoratkaisupyyntöjä.

Henkilötietojen suoja ja tunnistetietojen poistaminen ennakkoratkaisupyynnöstä

21. Henkilötietojen mahdollisimman hyvän suojan varmistamiseksi käsiteltäessä asiaa unionin tuomioistuimessa, annettaessa ennakkoratkaisupyyntö tiedoksi perussäännön 23 artiklassa tarkoitetuille osapuolille ja julkaistaessa myöhemmin kaikilla unionin virallisilla kielillä ratkaisu, jolla asian käsittely päätetään, *ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen*, joka yksin tuntee unionin tuomioistuimelle toimitettavan asiakirja-aineiston kokonaisuudessaan, *tulisi huolehtia asiaa koskevien tunnistetietojen poistamisesta korvaamalla* ennakkoratkaisupyynnössä mainittujen *luonnollisten henkilöiden nimet esimerkiksi alkukirjaimilla tai kirjainyhdistelmällä sekä poistamalla tekstistä tiedot, joiden perusteella nämä henkilöt saatettaisiin tunnistaa*. Uusien tieto- ja viestintäteknologioiden käytön yleistymisen ja erityisesti hakukoneiden käytön vuoksi tunnistetietojen poistamisen merkitys voi nimittäin osoittautua heikommaksi, jos se tehdään vasta sen jälkeen, kun ennakkoratkaisupyyntö on annettu tiedoksi perussäännön 23 artiklassa tarkoitetuille osapuolille ja kyseessä olevaa asiaa koskeva tiedonanto on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

22. Jos ennakkoratkaisua pyytävällä tuomioistuimella on käytettävissään ennakkoratkaisupyynnöstä sekä tunnistetiedot sisältävä versio, jossa on pääasian oikeudenkäynnin asianosaisten nimet ja täydelliset yhteystiedot, että versio, josta tunnistetiedot on poistettu, sen tulisi toimittaa unionin tuomioistuimelle molemmat versiot asian käsittelyn helpottamiseksi unionin tuomioistuimessa.

Ennakkoratkaisupyynnön ja kansallisen oikeudenkäynnin asiakirja-aineiston lähettäminen unionin tuomioistuimelle

23. Ennakkoratkaisupyyntö on päivättävä ja allekirjoitettava, minkä jälkeen se on lähetettävä unionin tuomioistuimen kirjaamoon sähköisesti tai postitse (Greffe de la Cour de justice, Rue du Fort Niedergrünewald, L-2925 Luxembourg). Varsinkin asian nopean käsittelyn turvaamiseksi ja hyvin toimivan viestinnän mahdollistamiseksi ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen kanssa unionin tuomioistuin suosittelee, että ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin käyttäisi e-Curia-sovellusta. Kyseiseen sovellukseen, joka mahdollistaa oikeudenkäyntiasiakirjojen jättämisen ja tiedoksi antamisen sähköisesti, pääsyä koskevat yksityiskohtaiset säännöt ja kyseisen sovelluksen käyttöehdot ovat nähtävissä toimielimen internetsivustolla (https://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_78957/fi/). Kansallisten tuomioistuinten tulisi e-Curialla lähetettävän alkuperäisen ennakkoratkaisupyynnön ohella lähettää ennakkoratkaisupyynnön teksti muokattavissa olevassa tiedostomuodossa (tekstinkäsittelyohjelma, kuten Word, OpenOffice tai LibreOffice) sähköpostiosoitteeseen DDP-GreffeCour@curia.europa.eu ennakkoratkaisupyynnön käsittelyn ja erityisesti sen kaikille Euroopan unionin virallisille kielille kääntämisen helpottamiseksi unionin tuomioistuimessa.

24. Kirjaamoon on toimitettava ennakkoratkaisupyynnön mukana kaikki asiaa koskevat merkitykselliset ja asian käsittelemiseksi unionin tuomioistuimessa tarvittavat asiakirjat ja erityisesti pääasian asianosaisten ja niiden mahdollisten oikeudenkäyntiedustajien täsmälliset yhteystiedot sekä pääasian asiakirja-aineisto tai sen jäljennös. Asiakirja-aineisto (tai sen jäljennös), joka voidaan lähettää sähköisesti tai postitse, säilytetään kirjaamossa koko sen ajan, jonka asian käsittely unionin tuomioistuimessa kestää. Perussäännön 23 artiklassa tarkoitetut osapuolet voivat tutustua tähän aineistoon kirjaamossa, jollei ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin ole toisin määrännyt.

Ennakkoratkaisupyynnön vaikutukset kansalliseen oikeudenkäyntimenettelyyn

25. Vaikka kansallisella tuomioistuimella säilyy toimivalta määrätä turvaamistoimista erityisesti pätevyyden tutkimista koskevan ennakkoratkaisupyynnön yhteydessä, ennakkoratkaisupyynnön jättäminen merkitsee kuitenkin kansallisen oikeudenkäyntimenettelyn lykkäämistä, kunnes unionin tuomioistuin on antanut ratkaisunsa.

26. Vaikka ennakkoratkaisupyyntö pysyy vireillä unionin tuomioistuimessa lähtökohtaisesti niin kauan kuin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei ole peruuttanut sitä, on kuitenkin muistettava unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisumenettelyssä kuuluva tehtävä, joka on myötävaikuttaa konkreettisesti lainkäyttöön jäsenvaltioissa eikä esittää neuvoa-antavia lausuntoja yleisluonteisista tai hypoteettisista kysymyksistä. Koska ennakkoratkaisumenettely edellyttää ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa tosiasiallisesti vireillä olevaa pääasian oikeudenkäyntiä, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on ilmoitettava unionin tuomioistuimelle kaikista sellaisista oikeudenkäyntimenettelyyn liittyvistä seikoista, jotka saattavat vaikuttaa asian vireilläoloon kansallisessa tuomioistuimessa, ja erityisesti kanteen peruuttamisesta, pääasian oikeudenkäynnissä tehdystä sovintoratkaisusta tai muusta seikasta, jonka vaikutuksesta oikeudenkäynti päättyy. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on myös ilmoitettava unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisun pyytämistä koskevasta päätöksestä tehtyyn valitukseen mahdollisesti annetusta ratkaisusta ja sen vaikutuksista ennakkoratkaisupyyntöön. Ennakkoratkaisumenettelyn asianmukaisen kulun turvaamiseksi unionin tuomioistuimessa ja varsinkin sen välttämiseksi, että unionin tuomioistuin käyttäisi aikaa ja voimavaroja asiassa, joka saattaa lakata olemasta vireillä tai menettää kohteensa, tällaiset tiedot on ilmoitettava unionin tuomioistuimelle mahdollisimman nopeasti.

27. Kansallisia tuomioistuimia kehotetaan myös ottamaan huomioon, että ennakkoratkaisupyynnön peruuttaminen saattaa vaikuttaa samankaltaisten asioiden käsittelyyn ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa. Jos ennakkoratkaisua pyytävässä tuomioistuimessa vireillä olevien useiden asioiden ratkaisu riippuu unionin tuomioistuimen vastauksesta ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin, kansallisen tuomioistuimen on aiheellista yhdistää nämä asiat ennen ennakkoratkaisupyynnön esittämistä unionin tuomioistuimelle, jotta unionin tuomioistuin voi vastata esitettyihin kysymyksiin, vaikka jokin tai jotkin näistä asioista lakkaisivat olemasta vireillä.

Oikeudenkäyntikulut ja oikeusapu

28. Ennakkoratkaisupyynnön käsittely unionin tuomioistuimessa on maksutonta. Unionin tuomioistuin ei tee ratkaisua ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa vireillä olevan asian asianosaisten oikeudenkäyntikuluista. Niitä koskevan ratkaisun tekeminen kuuluu ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle.

29. Mikäli pääasian oikeudenkäynnin asianosaisella ei ole riittäviä varoja, unionin tuomioistuin voi myöntää tällaiselle asianosaiselle oikeusapua unionin tuomioistuimessa aiheutuvien kulujen, erityisesti asianajokulujen, kattamiseen. Tällaista oikeusapua voidaan kuitenkin myöntää vain siinä tapauksessa, että kyseessä olevalle asianosaiselle ei ole jo myönnetty oikeusapua kansallisella tasolla, tai siinä tapauksessa, että kyseinen apu ei kata unionin tuomioistuimessa aiheutuneita kustannuksia tai kattaa vain osan niistä. Tällöin asianosaisen tulee joka tapauksessa toimittaa unionin tuomioistuimelle kaikki tiedot ja tositteet, joiden perusteella on mahdollista arvioida hänen todellinen taloudellinen tilanteensa.

Asian käsittelyn kulku unionin tuomioistuimessa ja ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toimenpiteet unionin tuomioistuimen ratkaisun jälkeen

30. Unionin tuomioistuimen kirjaamo on yhteydessä ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen koko sen ajan, jonka asian käsittely kestää. Kirjaamo toimittaa ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle jäljennöksen kaikista oikeudenkäyntiasiakirjoista sekä mahdolliset täsmennys- tai selvennyspyynnöt, joiden katsotaan olevan tarpeen hyödyllisen vastauksen antamiseksi ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin.

31. Asian käsittelyyn kuuluu lähtökohtaisesti kirjallinen vaihe ja suullinen vaihe. Asian käsittelyn päätteeksi unionin tuomioistuin ratkaisee ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämät kysymykset tuomiolla. Joissakin tapauksissa unionin tuomioistuimen on kuitenkin ratkaistava kysymykset ilman asian käsittelyn suullista vaihetta tai jopa pyytämättä perussäännön 23 artiklassa tarkoitettujen osapuolten kirjallisia huomautuksia. Näin on esimerkiksi silloin, kun esitetty ennakkoratkaisukysymys on samansisältöinen kuin kysymys, jonka unionin tuomioistuin on jo ratkaissut, taikka jos ennakkoratkaisukysymykseen annettava vastaus on selvästi johdettavissa oikeuskäytännöstä tai jos vastauksesta ei ole perusteltua epäilystä. Näissä tapauksissa unionin tuomioistuin ratkaisee esitetyn kysymyksen nopeasti työjärjestyksen 99 artiklan nojalla perustellulla määräyksellä, jolla on sama ulottuvuus ja sama sitova vaikutus kuin tuomiolla.

32. Asian käsittelyn päätteeksi annetun tuomion julistamisen tai määräyksen allekirjoittamisen jälkeen kirjaamo toimittaa unionin tuomioistuimen ratkaisun ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle, jota pyydetään ilmoittamaan unionin tuomioistuimelle, miten se tämän jälkeen soveltaa kyseistä ratkaisua pääasian oikeudenkäynnissä. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen lopullinen ratkaisu on lähetettävä sähköpostiosoitteeseen Follow-up-DDP@curia.europa.eu, ja tällöin on nimenomaisesti mainittava asian numero unionin tuomioistuimessa.

II ERITYISEN NOPEAA KÄSITTELYÄ EDELLYTTÄVIIN ENNAKKORATKAISUPYYNTÖIHIN SOVELLETTAVAT OHJEET

33. Ennakkoratkaisupyyntö voidaan perussäännön 23 a artiklassa ja työjärjestyksen 105–114 artiklassa määrätyin edellytyksin käsitellä joissakin tapauksissa nopeutetussa menettelyssä tai kiireellisessä menettelyssä. Unionin tuomioistuin päättää näiden menettelyjen käyttämisestä ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen esittämästä asianmukaisesti perustellusta erillisestä pyynnöstä, jossa esitetään ne oikeudelliset seikat tai tosiseikat, joiden vuoksi näiden menettelyjen soveltaminen on aiheellista. Unionin tuomioistuin voi poikkeuksellisesti tehdä tällaisen päätöksen omasta aloitteestaan, jos asian laatu tai asiaan yksittäistapauksessa liittyvät seikat näyttävät sitä edellyttävän.

Nopeutetun menettelyn ja kiireellisen menettelyn soveltamisedellytykset

34. Työjärjestyksen 105 artiklan mukaan ennakkoratkaisupyyntö voidaan siten käsitellä *nopeutetussa menettelyssä* työjärjestyksen määräyksistä poiketen, jos asian laatu edellyttää, että asia käsitellään ensi tilassa. Nopeutetusta menettelystä aiheutuu huomattavia vaatimuksia kaikille siihen osallisille ja erityisesti kaikille jäsenvaltioille, joiden on esitettävä kirjalliset tai suulliset huomautuksensa paljon lyhyemmässä määräajassa kuin tavallisesti. Tämän vuoksi nopeutetun menettelyn soveltamista on pyydettävä vain sellaisissa erityistilanteissa, joissa erityiset seikat osoittavat kiireellisen tilanteen, jonka vuoksi on perusteltua, että unionin tuomioistuin ratkaisee esitetyt kysymykset nopeasti. Näin voi olla esimerkiksi silloin, kun kansanterveyteen tai ympäristöön kohdistuu suuria ja välittömiä riskejä, joiden torjumisessa unionin tuomioistuimen nopeasta ratkaisusta voi olla apua, tai silloin, jos kansallisen valtiosääntöoikeuden tai unionin oikeuden peruskysymyksiä koskevan epätietoisuuden poistaminen erittäin nopeasti on tarpeen erityisten syiden vuoksi. Sen sijaan se, että ratkaisu, joka ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on annettava saatettuaan ennakkoratkaisupyynnön unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi, saattaa koskea suurta määrää henkilöitä tai oikeudellisia tilanteita, se, että asialla on suuri taloudellinen merkitys, taikka myöskään se, että ennakkoratkaisua pyytäneellä tuomioistuimella on velvollisuus ratkaista asia nopeasti, ei vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ole sellaisenaan poikkeustapaus, jonka vuoksi nopeutetun menettelyn käyttäminen olisi perusteltua.

35. Tämä koskee vielä suuremmalla syyllä työjärjestyksen 107 artiklassa tarkoitettua *kiireellistä ennakkoratkaisumenettelyä*. Tämä menettely, jota sovelletaan vain EUT-sopimuksen kolmannen osan V osastossa tarkoitettua vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta koskevissa asioissa, asettaa nimittäin siihen osallistuville toimijoille vielä suurempia vaatimuksia, koska siinä rajoitetaan kirjallisten huomautusten esittämiseen oikeutettujen osapuolten lukumäärää ja äärimmäisen kiireellisissä tapauksissa asia voidaan käsitellä unionin tuomioistuimessa kokonaan ilman kirjallista vaihetta. Kiireellisen menettelyn soveltamista on sen vuoksi pyydettävä vain silloin, kun on ehdottoman välttämätöntä, että unionin tuomioistuin vastaa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin erittäin nopeasti.

36. Vaikkei tällaisia tilanteita ole erityisesti vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta koskevien unionin oikeussääntöjen vaihtelevan luonteen ja niiden kehityksen vuoksi mahdollista luetella tässä tyhjentävästi, kansallinen tuomioistuin voi harkita kiireellisen ennakkoratkaisupyynnön esittämistä esimerkiksi SEUT 267 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitetussa tapauksessa, jossa asia koskee pidätettyä tai vapautensa menettänyttä henkilöä ja esitettyyn kysymykseen annettavalla vastauksella on ratkaiseva merkitys hänen oikeudellisen asemansa arvioinnissa, taikka lapsen huoltajuutta tai asumista koskevassa asiassa erityisesti silloin, kun pääasian ratkaisu riippuu ennakkoratkaisukysymykseen annettavasta vastauksesta ja asian käsittely normaalissa menettelyssä voisi vahingoittaa vakavalla tai jopa korjaamattomalla tavalla lapsen ja hänen vanhempansa tai vanhempiensa välistä suhdetta taikka lapsen kehitystä ja hänen kiinnittymistään perheeseensä ja sosiaaliseen ympäristöönsä. Sen sijaan sinänsä merkittävät ja oikeutetut puhtaasti taloudelliset intressit, pääasian asianosaisten tai muiden samankaltaisten oikeusriitojen asianosaisten tilanteeseen liittyvä oikeudellinen epävarmuus taikka se, että ratkaisu, joka ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on annettava saatettuaan ennakkoratkaisupyynnön unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi, saattaa koskea suurta määrää henkilöitä tai oikeudellisia tilanteita, tai myöskään niiden asioiden suuri lukumäärä, joita unionin tuomioistuimen ratkaisu saattaa koskea, eivät ole sellaisinaan seikkoja, joiden vuoksi kiireellisen ennakkoratkaisumenettelyn soveltaminen olisi perusteltua.

Pyyntö nopeutetun menettelyn tai kiireellisen menettelyn soveltamisesta

37. Jotta unionin tuomioistuin voisi päättää nopeasti, onko nopeutetun menettelyn tai kiireellisen ennakkoratkaisumenettelyn soveltaminen aiheellista, pyynnössä on *esitettävä täsmällisesti ne oikeudelliset seikat ja tosiseikat, joiden vuoksi asia on kiireellinen*, ja erityisesti ne riskit, joita aiheutuisi ennakkoratkaisupyynnön käsittelemisestä tavallisessa menettelyssä. Sikäli kuin suinkin mahdollista, ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen on myös esitettävä lyhyesti kantansa vastauksesta, joka esitettyihin kysymyksiin olisi annettava. Tämä helpottaa pääasian asianosaisten ja muiden asian käsittelyyn osallistuvien osapuolten kannanottoa ja nopeuttaa siten osaltaan menettelyä.

38. Nopeutetun menettelyn tai kiireellisen menettelyn soveltamista koskeva pyyntö on kaikissa tapauksissa laadittava yksiselitteisesti siten, että unionin tuomioistuimen kirjaamo voi pyynnön perusteella välittömästi todeta, että asialle on annettava erityiskohtelu. Tätä varten kansallista tuomioistuinta pyydetään täsmentämään, kumpaa näistä menettelyistä pyydetään, sekä mainitsemaan pyyntönsä yhteydessä työjärjestyksen asianomainen artikla (nopeutettua menettelyä koskeva 105 artikla tai kiireellistä menettelyä koskeva 107 artikla). Tämän maininnan on oltava ennakkoratkaisupyynnön muusta sisällöstä selvästi erottuvassa kohdassa tai ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen erikseen lähettämässä kirjeessä.

39. Varsinaisen ennakkoratkaisupyynnön sanamuodon on kiireellisessä tilanteessa tärkeää olla ytimekäs erityisesti siksi, että tämä osaltaan nopeuttaa menettelyä.

Unionin tuomioistuimen, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen ja pääasian asianosaisten välinen yhteydenpito

40. Tuomioistuinta, joka pyytää nopeutetun menettelyn tai kiireellisen menettelyn soveltamista, kehotetaan lähettämään tämä pyyntö ja ennakkoratkaisupyyntö – johon oheistetaan ennakkoratkaisupyynnön teksti muokattavissa olevassa tiedostomuodossa (tekstinkäsittelyohjelma, kuten Word, OpenOffice tai LibreOffice) – e-Curia-sovelluksella tai sähköpostitse (DDP-Greffe-Cour@curia.europa.eu).

41. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen ja pääasian asianosaisten kanssa käytävän yhteydenpidon helpottamiseksi ennakkoratkaisua pyytävää tuomioistuinta pyydetään myös ilmoittamaan sähköpostiosoitteensa ja mahdollisesti faksin numero, jota unionin tuomioistuin voi käyttää, sekä pääasian oikeudenkäynnin asianosaisten edustajien sähköpostiosoitteet ja mahdollisesti faksin numerot.

LIITE

Ennakkoratkaisupyynnön keskeinen sisältö

Tässä liitteessä esitetään yhteenveto, jossa toistetaan ennakkoratkaisupyyntöön sisällytettävät keskeiset tiedot. Kyseisiin tietoihin viittaamisen jälkeen mainitaan ne näiden suositusten kohdat, joissa kyseisiä tietoja käsitellään yksityiskohtaisemmin.

Ennakkoratkaisupyynnössä on sen lähettämistavasta (sähköisesti tai postitse) riippumatta aina mainittava

1. ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin ja mahdollinen jaosto tai ratkaisukokoonpano (ks. tältä osin 3–7 kohta)

2. pääasian oikeudenkäynnin asianosaisten ja tapauksen mukaan niitä ennakkoratkaisua pyytävässä tuomioistuimessa edustavien henkilöiden täsmällinen yksilöinti (ks. pääasian asianosaisten osalta näiden suositusten 21 ja 22 kohta, jotka koskevat henkilötietojen suojaamista)

3. pääasian oikeudenkäynnin kohde ja asiassa merkitykselliset tosiseikat (ks. 15 kohta)

4. asiassa merkitykselliset kansallisen oikeuden ja unionin oikeuden säännökset (ks. 15 ja 16 kohta)

5. syyt, joiden vuoksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on ryhtynyt tarkastelemaan kysymystä unionin oikeuden tulkinnasta tai pätevyydestä (ks. 8–11 ja 15–18 kohta)

6. ennakkoratkaisukysymykset (ks. 19 kohta), ja tapauksen mukaan

7. ennakkoratkaisupyynnön erityistä käsittelytapaa koskeva mahdollinen tarve, joka liittyy esimerkiksi tarpeeseen suojata niiden luonnollisten henkilöiden, joita oikeudenkäynti koskee, anonymiteettiä, taikka siihen, että unionin tuomioistuimen olisi käsiteltävä asia erityisen nopeasti (ks. 33 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

Muotovaatimuksena on, että ennakkoratkaisupyyntöjen on oltava koneellisesti kirjoitettuja, päivättyjä ja allekirjoitettuja, ne on toimitettava unionin tuomioistuimen kirjaamoon mieluiten sähköisesti ja niiden mukana on oltava kaikki asian käsittelyn kannalta tarpeelliset ja merkitykselliset asiakirjat (ks. tältä osin näiden suositusten 20–24 kohta ja erityisen nopeaa käsittelyä edellyttävien ennakkoratkaisupyyntöjen osalta 40 ja 41 kohta).

Unionin tuomioistuimen ensisijaisesti suosittelemat lähettämistavat

Hyvin toimivan viestinnän mahdollistamiseksi ennakkoratkaisupyyntöjä unionin tuomioistuimen käsiteltäviksi saattavien tuomioistuinten kanssa unionin tuomioistuin suosittelee seuraavien lähettämistapojen käyttämistä:

1) Ennakkoratkaisupyynnön (tai pyyntöön liittyvien muiden merkityksellisten asiakirjojen) jättäminen:

   — Ennakkoratkaisupyynnön (tai pyyntöön liittyvien muiden asiakirjojen) allekirjoitetun alkuperäiskappaleen lähettäminen e-Curia-sovelluksella. Pääsyä tähän sovellukseen, joka on maksuton ja suojattu, koskevat yksityiskohtaiset säännöt sekä tämän sovelluksen käyttöehdot ovat nähtävissä internetissä osoitteessa https://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_78957/fi/

   — Muokattavissa oleva versio ennakkoratkaisupyynnöstä (tai siihen liittyvistä muista asiakirjoista): DDP-GreffeCour@curia.europa.eu

2) Lopullisen ratkaisun (josta on tarvittaessa poistettu tunnistetiedot, erityisesti internetissä julkistamista varten), jonka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on antanut unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisupyyntöön antaman ratkaisun johdosta, lähettäminen: Follow-up-DDP@curia.europa.eu

ISSN 1977-1053 (sähköinen julkaisu)
ISSN 1725-2490 (painettu julkaisu)

Euroopan unionin julkaisutoimisto
L-2985 Luxemburg
LUXEMBURG

FI